

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Prima.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

regendos aliorum committunt arbitrio, licet tam facile
suis decipi possint, & verò etiam sæpè decipiantur, quanto
benignius tu temetipsum totum arbitrio Dei tui regendum
committere debeas, utpotè quem scis & sapientissimum, &
amantissimum esse. atque adeò nihil aliud suasurum, nisi
quod & ipsi maximè honorificum, & tibi utilissimum esse
ignoverit; Dic ergo cum S. Davide, Paratum cor meum
Domine, paratum cor meum; & cum Samuele: Loquere Do-
mine, quia audit servus tuus; Colloq. ad Christum, cum
mana tui in manus illius resignatione.

Pro Prima Die.

MEDITATIO I.

DE FINE HOMINIS, ET RELIGIOSI,
VEL SACERDOTIS.

Espera. Fecisti nos Domine, ad te, & inquietum est cor
nostrum, donec requiescat in te. S. Aug. l. 1. Confess.

Punctum I.

Considera I. Cùm Deus universa propter semetipsum o-
peratus sit, uti prov. 16. dicitur, meritò inde deduci, homi-
ni quoque finem ultimum esse Deum, atque adeò rectè à
signatio dictum esse, quòd homo creatus sit, ut Dominum
suum reveretur, & amet, ei que serviens salvus fiat.

Considera II. Religiosi vel Sacerdotis finem in eo maxi-
mè differre à fine Hominis, quòd Religiosus vi status sui, &
mediorum, quæ à Religione ei offeruntur, teneatur perfe-
ctiori quodam modo servire Deo, unde sicut optima Chri-
stiani hominis perfectio est, præcepta Dei, & Ecclesiæ perfe-
ctè observare: ita optima quoque Religiosi hominis vel Sa-
cerdotis perfectio est, communia quæque Religionis vel sta-
tus opera exactè juxta ejusdem Regulas perficere.

Considera III. Si quis Christianus summas jure meritò
gratias agere tenetur, quod è tot millionibus infide-
m electus, atque ad Christianam Religionem, in qua ser-
vare Deo regnare est, admittus sit, quantam tu gratiarum a-
ctionem eidem Deo tuo debeas, qui è tot millionibus non fo-
m infidelium sed etiam Christianorum, te licet prorsus

immerentem elegit, atque in Religiosum vel Ecclesiasticum statum, in quo inter intimos illius amicos vitam beatam degeres, innumerâsque cœlestium meritorum operâs, ut deo comparares, tam benevolè vocavit, an non ergo proclamabis cum S. Davide, quid retribuam Domino pro omnibus, quæ retribuit mihi? vota mea Domino reddam coram omni populo ejus. Colloq. ad SS. PP.

Punctum II.

Confidera I. Quemadmodû in rebus naturalibus existentiâ quotidianâ compertum est, nullam earum quietam posse, donec locum finemque suum naturalem obtineant: in aëre, terra, igne, & aqua maximè videre est; ita id ipsum de homine quoque merito dici posse, ut scilicet tantum quietem sibi polliceri nō possit, donec in fine suo ultimo, pro quo creatus est, requiescat, hinc rectè S. August. dixit: *Confitebor tibi, Domine, ad te, & inquietam est cor nostrum, donec requiescat in te.*

Confidera II. Quàm vera sit hæc doctrina, quàm frequentibus multorum, & Salomonis maximè, experientia comprobata, si enim ille, qui omnia, quæ desiderat, oculi ejus, non negavit eis, nec prohibuit cor suum, ut in omni voluptate frueretur, adeò tamen his rebus factus est, ut fateri coactus sit, vidisse se in omnibus vanitatem, afflictionem animi, & nihil permanere sub sole, quantum minus requies sperari poterit ab alio, qui ne millefimam partem eorum bonorum partem percipere potest?

Confidera III. Quantò minùs aliquis Religiosus vel Ecclesiasticus quietus quiescere unquam possit, si finem, propter quem Religionem vel statum Ecclesiasticum venit, obtinere non studeat; an non de illo verificabitur sapientissimum illud Thomæ de Kempis, l. 1. c. 27. effatum: *Religiosus negligens ac tepidus habet tribulationem, super tribulationem in omni parte patitur angustiam, quia interiore consolatione caret, & exteriorem quarere prohibetur, an non ergo mentorum more omnia, quæ à finis tui centriq; consecutione impediunt, cum summa violentia removebis, ut tandem liquando ad optatum perfectionis, amorisque divini statum pervenias? Colloq. ad B. V.*

Punctum III.

Considera I. Quid potissimum hæcenus te impediverit, non minus finem tibi in Religioso vel Ecclesiastico statu præfixum consequi toto animi conatu nitereris, an non exigua de vocatione bonisque in statu tali contentis æstimatio? an non defectus seriæ resolutionis, quâ resolvere te debebas, ad mundum ejusque vanitates penitus abnegandas, Christi-que jugum suave suscipiendum? an non neglecta consideratio finis, propter quem sub Religionis tuæ vel Ecclesiæ vexillum convolâsti?

Considera II. Si, ut quietem corpori concedas, omnia, quæ eam impedire possunt, tam sollicitè removes, quanto magis, ut jugem animo tuo quietem in hac etiam vita concilies, prædicta impedimenta omni studio removeere debeas. O si aliquando (ut cum Horatio loquat) frigida curarum fomenta relinquere posses; quò te cœlestis sapientia duceret, iras. Hoc opus, hoc studium, constanti pectore versa.

Considera III. Quibus medijs dicta impedimenta removeere velis, videlicet dignitatem, felicitatèque tui status frequenter & accuratè perpendendo, sæpius quoque illud S. Bernardi tibi accinendo: Bernarde: ad quid venisti? atque adeò generosam tandem resolutionem concipiendo non prius quiescendi, donec à Mundo, rebúsque omnibus creatis avulsus, soli Deo tuo totus adhæreas. Verbo: illud deinceps in ore, animoque erit perpetuò: *aut mori, aut sanctum fieri.* Colloq. ad Christum.

MEDITATIO II.

DE PECCATIS.

Punctum I.

Considera I. Quantum malum sit vel minimum peccatum veniale, quòd scilicet sit majus malum omnibus penuriis, opprobriis, morbis, tormentis, & ipso inferno, unde communis est sententia Doctorum, neque pro omnibus à se, & toto Mundo avertendis malis vel minimum peccatum veniale licitè perpetrari posse; quàm ipsam gravitatem clariùs perspicias ex gravitate pænæ, quâ Dominus DEUS peccatum

eatum veniale punire consuevit; cum enim minimo peccato veniali maxima, saltem Purgatorij pena debeat, & hoc juxta D. Thomam, & aliorum Doctorum sententiam graviter fit omnibus penis totius mundi collectivè sumptis, facile comparer, valde displicere debere DEO peccatum veniale, quod tam gravibus penis castigat; Quis enim si videret Sponsum alicujus Regis charissimam jussu ipsius Regis forcipibus iniuriari, & postea in ardentem rogam aut fornacem injici, judicaret leve esse erimen, ob quod tali supplicio afficeretur? Ergo leve ducat veniale peccatum, propter quod à DEO charissimas sibi Sponsas tam gravibus Purgatorij penis adjuvari credit?

Considera II. Si unicum peccatum veniale tam grave & DEO tantopere displiceat, quantum damnatum tibi amoverint hactenus, quantumque à DEO averterint, tot ramosque vitia peccata venialia à te per totam vitam commissa?

Considera III. An non summopere ex hoc capite embecere, dolere, & gravissimum erga peccata venialia obum concipere, omnique conatu ea deinceps evitare debeas? Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Si peccatum veniale tam grave malum est, quam grande malum debeat esse peccatum mortale, quod omnia peccata venialia collectivè accepta longè superat, ita ut juxta communioem Theologorum sententiam nulla creatura pro illo satisfacere possit. O si aliquem Regem ad iratum cerneremus, ut nec per Aulicos, nec per ipsam Regnam placari posset, quam grave censeremus crimen, pro quod adeò offensus fuisset; quam gravem ergo oportet esse peccati mortalis gravitatem, quæ adeò nobis offensum DEUM reddit, ut nec omnium Sanctorum & Angelorum intercessio, nec profusus tot Martyrum sanguis, nec ipsius caelestis Reginae intercessio placare eum potuerint, sed necesse fuerit ipsum DEUM de Cælo descendere, & pro tali peccato satisfacere.

Considera II. Si Aulici terrenorum Principum tam studiosè cavent, offensas etiam leviores Principum, ob quas tamen fortè non nisi speciales aliqui favores eis negantur, ut

officia & dignitates jam collatae auferuntur, aut omnino in corporalis eripitur, quanto maiori industria evitare debeat peccatum quodvis mortale, per quod tam gravem offensam incurris illius Domini, à quo tota corporis & animæ Felicitas dependet, & qui tam gravibus tormentis utrumque torquere, & quidem per totam æternitatem solet.

Considera III. An hactenus hanc veritatem sufficienter perpenderit, & quomodo deinceps saltem gravitatem peccati mortalis magis æstimare, & studiosius illud non ipse modò evitare, sed alios etiam ad illius fugam incitare velis. Colloquium ad E. V. sine macula conceptam, rogando demisè, ut perfectum tibi cuiusvis peccati odium, atque à DEO immaculati animi gratiam impetrare dignetur.

Punctum III.

Considera I. Quantopere ij, qui gratiâ alicujus Principis terreni exciderunt, non modò laborent, ut amissam recuperent, sed etiam occasiones omnes novæ offensæ, causasque ad eam impellentes fugiant. quanto item fervore se Principis obsequiis impendant, ut priores offensas fidei servitio compensent, seque in principis favore firmiter stabiliant.

Considera II. Quanto magis peccator laborare debeat, ut cum Summo DEO in gratiam redeat; quanto item studio omnes peccandi occasiones devitare, quanto fervore divino servitio, & mandatorum observationi se impendere debeat, ut favorem tanti domini in hac & altera vita constanter experiri possit.

Considera III. Quænam hactenus potissimæ fuerint causas & occasiones, per quas in tot tantæque peccata præcipitatus fuisti, an non concupiscentia voluptatum, aut honorum? quo ergo medio eas deinceps removeere debeas, & velis. Colloquium ad Christum crucifixum, pro peccatis nostris mortuum, cum congruis affectibus. Aliud item ad æternum Patrem deprecando per merita Christi, ut te Filium suum pro dignum suscipere, & stola primæ gratiæ suæ induere dignetur.

CONSIDERATIO
DE SENSUUM CUSTODIA.

Pro prima Die.

Punctum I.

Examina te 1. Quomodo custodias oculos, cavendo ab aspectu non necessario Mulierum, Puerorum formosorum, proprii corporis, morum alienorum, Rerum curiosarum.

Examina te 2. Quomodo custodias aures ab Auditu sermonum noxiorum (ut sunt detractiones, murmurationes) Levium (ut sunt Ludicra, & parum Religiosa faceta, ut narratiunculae) impertinentium (ut sunt nova de bellis, & liisve variarum Regionum gestis aut eventibus) suavis sunt Musica, Instrumenta extra Templum, & profanae Concoctiones) periculorum (ut sunt colloquia cum Mulieribus, vel formosis Juvenibus.)

Examina te 3. Quomodo custodias Gustum, cavendo ne praeproperè (id est extra tempora prandij & Cerae) nimis ardentè & lautè (id est, deliciores cibos appetendo) fastidiosè (id est, condimenta ciborum inordinate, & voluptuosa tantum causâ adhibendo) comedas aut bibas?

Examina te 4. Quomodo custodias Odoratum à nimia delectatione hausta, ex floribus, variis suffribus, Balsamo, Moscho, Unguentis?

Examina te 5. Quomodo custodias Tactum ab illicita & sensuali contrectatione Mulierum, Puerorum, Tuipsum, Bestiarum, aliarum rerum mollium.

Punctum II.

Perpende motiva ad sensuum accuratam custodiam, incontinentia. Primum est. Quia per sensus malè custoditos oritur concupiscentia, & per hanc peccatum, si ergo domum tuam claudis, ne ingredi possit, qui tibi aut domesticis nocet, cur non magis claudes portas sensuum, per quas concupiscentia, & cum hac malorum maximum, scilicet peccatum ingreditur.

Secundum est. Quia per sensuum custodiam amor Animæ erga DEUM mirè declaratur, illàque vicissim à DEO singulariter amari meretur; id ut clariùs cognoscas, Finge Sponsam Regis à variis Procis ad adulterium sollicitari, quorum unus preciosas imagines, alter jucundissimam Musicam, tertius splendidissimum convivium, quartus odores suavissimos, quintus dulcissima oscula in præmium promittat; quos tamen omnes ipsa generosè repellat, asserens se omnia hæc dona longè excellentiùs in suomet Sponso possidere; an non hanc Sponsam, si Sponsus ejus hoc certamen in occulto arbitretur esset, mirè recreaturam Sponsum suum, ejùsque amorem sibi demerituram putas? atqui idem facit Anima sensus suos severè custodiens; cur ergo non similem amorem à Sponso suo DEO exspectet?

Tertium est. Quia sensuum custodia est Mater orationis, & consolationum cælestium, uti experientia quotidiana confirmat.

Punctum III.

Inquire media ad hanc custodiam procurandam apta: Primum est, ut frequenter & accuratè perpendas conditiones voluptatum carnalium, quæ sequenti disticho explicantur.

*Noxia, & ana, brevis, falsa est, turpisque voluptas,
Ferre solet solus, gaudia vera DEVS.*

Secundum est. Ut supra singulorum sensuum custodiam aliquot diebus aut hebdomadibus examen particulare facias.

Tertium est, ut, ubi sensum aliquem ad voluptatem ex rebus creatis hauriendam incitari advertis, mox eidem meliorem aliquam voluptatem ex ipso DEO petitam obijcias, quæ in finem juvabit quasdam jaculatorias preces in promptu habere, quarum aliquæ Generales sint pro omnibus sensibus, aliquæ particulares pro aliquo duntaxat sensu; Generales esse possunt: quis ut DEUS? DEUS meus & omnia; Renuit consolari Anima mea, memor fui DEI, & delectatus sum. Delectare in Domino, & ipse dabit tibi petitiones cordis tui. JESUS Sole serenior, & Balsamo suavior, omni dulcore dulcior, & cunctis amabilior.

Particulares esse possunt pro Visu, Quid mihi est in cælo, & à te, quid volui super terram? Averte oculos, ne videant vani-

vanitatem; in via tua vivifica me. Pro Auditu: JESU deus Angelicum, in aure dulce canticum, in ore mel mirificum, in corde nectar calicum. Nil canitur suavius, auditur nil jucundius, nil cogitatur dulcius, quàm JESUS Dei Filius, Domine, quo ibimus? Verba vitæ æternæ habes. Sonet vox tua, mi JESU, in auribus meis, vox enim tua dulcis, & facies tua decora. Pro Gustu. Tua JESU dilectio, grata mentis refectio, replens sine fastidio, dans famem desiderio; Qui te gustant, esuriunt, qui bibunt, adhuc sitiunt, desiderare nesciunt, nisi JESUM, quem diligunt; Cibus meus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus. Pro Odoratu. Trahe me post te; curemus in odorem unguentorum tuorum. Pro Tactu: Quocumque loco fueris, mecum JESUM desidero, quàm lætus, cum invenero, quàm felix cum tenuero. Tunc competens, tunc oscula, quæ videntur mellis pocula, sed in his parva morula, JESU fruatur sæcula.

Pro I. Die.

MEDITATIO III.

DE MORTE RELIGIOSI VEL
SACERDOTIS.

Punctum I.

Considera I. Quid sit mors quoad suam substantiam; nimirum separatio animæ à corpore, Amici ab Amicis, Possessoris ab omnibus rebus possessis. Item quod sit iter in æternitatem, transitus in regionem incognitam, ingressus in alteram vitam.

Considera II. Circumstantias hujus itineris, quando scilicet suscipiendum sit; quàm periculosum sit ob Latronum infernalium infestas insidias, quem in eo comitem habiturus sis, neminem scilicet, nisi SS. Patronos, & bona opera; quantum proinde momenti in illius felici successu sit positum, cum ab eo tota dependeat æternitas, sive inter summa gaudia, sive inter summa tormenta transigenda.

Considera III. Si homines hujus Mundi ad itinera suæ immortalitatis longè momenti tam studiosè se præparant, & tam mature sibi de omnibus ad talia itinera necessariis prospiciunt, quomodo

quantò magis tu ad tanti momenti, tamque periculosum iter te mature ac sollicitè præparare, ac media ad illud prosperè ac securè obeundum conquirere debeas. Colloquium ad SS. Patrons.

Punctum II.

Confidera I. Quid potissimùm conducere possit ad iter illud securè peragendum, nimirum si tuis impensis triplicem tibi exercitum conscribas, qui te cum tuis opibus, bonis inquam, operibus contra omnes hostium insidias defendat. Primum ex his exercitibus Fratres tui constituunt, quos suis precibus plurimùm iuvare, ac defendere posse in hoc certamine, variis ex historiis constat. Secundum Sancti tui Patroni cum B. Virgine, & S. Angelo Custode constituent, quorum præsidio fretus jure animæ tuæ dices: *Noli timere, plures enim pro nobis stant, quàm pro illis.* Tertium exercitum Deus ipse constituet, quo vallatus audacter dices cum S. Davide Pl. 26. *Dominus Protector Vita mea, à quo trepidabo? si consistant adversum me castra, non timebit cor meum.* Item cum S. Paulo: *Si DEVS pro nobis, quis contra nos?*

Confidera II. Quænam sint illa stipendia, quibus dictos tres exercitus tibi demereri, & ad defensionem tui pro illo articulo maximè suscipiendam permovere possis. non alia certe, quàm sinceri & constantis cultûs; cultum autem eorum aptissimum, gratissimùmque esse scito, optimam vitam, id est, instituto, regulisque conformem; hanc si obtuleris, paratum in omnes casus eorum subsidium, certamque ex eorum protectione victoriam tibi polliceri poteris.

Confidera III. Quomodo hæc prædicta stipendia his exercitibus obruleris, aut offerre deinceps velis. Colloquium ad B. V.

Punctum III.

Confidera I. Cùm ex una parte nihil in alterum orbem tecum auferre liceat, nisi opera bona, ex altera verò parte tantùm gaudij, & non ampliùs in cælis percepturus sis, quantum iisdem bonis operibus tuis emeris, quàm æquum sit, ut totum te hisce divitiis congregandis impendas, maximè cum ipse etiam, quo haud dubiè ardes, in DEUM amor id iuadeat, quem tantò copiosius per totam æternitatem glorificabis, &

ama-

amabis, quanto plus de lumine gloriæ per eadem opera tua obtinueris.

Confidera II. Cum nescias, quantum tempus tibi superest ad dictas bonorum operum divitias colligendas, hæc tunc autem satis negligentem te hac in collectione ostenderis, non vel ipsa ratio, & amor tam DEI, ut dixi, quam tui ipsius dicitur, summopere laborandum tibi esse, ut, quando in artificio tuo (adjuvante tamen divina gratia) positum est, majoris, minorisve valoris opes congregare, omnem tuum conatum ad præstantissima quæque, summæque meritoria opera exercenda convertas.

Confidera III. Quænam illa sint opera, quæ pluris à DEO æstimantur, copiosiusque præmiantur, illa videlicet, quæ laboratij parvum, aut nihil, difficultatis verò ac laboris multum continent, qualia sunt, multum pro DEO injustè pati, nisi sibi ipsi, suoque appetitui constanter inferre, pro aliorum salute multa ac molesta exercitia suscipere, minima officia obire, & cum gaudio administrare &c. Vide itaque, quomodo his operibus exercendis te hæcenus impenderis, vel certe impendere deinceps velis. Colloquium ad Christum.

Pro II. Die.

MEDITATIO I.

DE JUDICIO PARTICULARI.

Tessera.

Domine, non intres in iudicium cum servo tuo, quia non justificabitur in conspectu tuo omnis vivus. Psal. 142.

Punctum I.

Confidera I. Quid sit iudicium hoc, nimiram examen, de profectu in arte amandi DEUM, propter quam addiscendam & exercendam in Mundum hunc vel Academiam missi sumus.

Confidera II. Si Discipuli hujus Mundi tantum sæpe timorem concipiunt, quando examinis tempus imminere advertunt, cum tamen neque de omnibus materiis se examinandos sciant, neque graviores pœnam, quam levis infamiae, modicæ percussiois, aut detractionis ad inferiorum scholam